

Κύριε Περιφερειάρχη,

κε Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης,

κύριοι Εκπρόσωποι του Ελληνικού Κοινοβουλίου,

Κύριοι Αντιπεριφερειάρχες, Κύριοι Δήμαρχοι

Κυρίες και Κύριοι εκπρόσωποι των παραγωγικών φορέων του νησιού,

Αγαπητοί συνάδελφοι στην αυτοδιοίκηση,

Φίλες και φίλοι,

Είναι μεγάλη η χαρά και η τιμή για την Περιφέρεια Κρήτης, η παρουσία σας σήμερα εδώ, στην κρίσιμη συνεδρίαση της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης με θέμα τον ενεργειακό σχεδιασμό της Περιφέρειας Κρήτης, όπου θα παρουσιαστούν τα εναλλακτικά σενάρια της ενεργειακής ανάπτυξης της Κρήτης τα επόμενα χρόνια.

Πριν από ένα περίπου έτος η Περιφέρεια Κρήτης προχώρησε σε ένα εγχείρημα που πρώτη φορά επιχειρείται στη χώρα: στην κατάρτιση ενός ολοκληρωμένου βιώσιμου ενεργειακού σχεδιασμού για την Κρήτη σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα, που θα αποτυπώνει, τόσο την υφιστάμενη κατάσταση όσο και τη δυναμική που παρουσιάζει η Κρήτη στον ενεργειακό τομέα. Αποτελεί δηλαδή έναν οδικό χάρτη για την εξέλιξη του ενεργειακού συστήματος στην Κρήτη, καθώς οι αποφάσεις είναι καθοριστικές για τις επόμενες δεκαετίες, τόσο για την οικονομία, όσο και για τον καταναλωτή.

Πρέπει να εκλείψει η αποσπασματικότητα στη μεθοδολογία πρόκρισης έργων και υποδομών που έως σήμερα εφαρμόζεται, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση, τόσο ως προς την αναγκαιότητά τους, αλλά και ως προς την τελική συνεισφορά τους στις ενεργειακές ανάγκες του νησιού.

Ως περιφέρεια επιδιώκουμε ο Ενεργειακός Σχεδιασμός της Κρήτης να αποτελέσει μια ολοκληρωμένη εξέταση όλων των συνιστωσών του ενεργειακού ζητήματος. Επιθυμούμε δηλαδή ο Ολοκληρωμένος Ενεργειακός Σχεδιασμός, να αποτελέσει ένα σημαντικό επιστημονικό εργαλείο για τη λήψη πολιτικών αποφάσεων στην Περιφέρεια Κρήτης σχετικά με τον ορθολογικό σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση των αναγκαίων ενεργειακών έργων και υποδομών.

Λίγα λόγια για το σχεδιασμό...

Ειδικότερα ο Σχεδιασμός διερευνά:

1. το σημερινό ενεργειακό προφίλ της Περιφέρειας Κρήτης,
2. την αξιόπιστη και ορθολογική αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και των ενεργειακών αναγκών του νησιού,
3. την αξιολόγηση όλων των πιθανών πηγών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και του ποσοστού συμμετοχής τους στο ενεργειακό μείγμα του νησιού,
4. την ηλεκτρική διασύνδεση του νησιού με το ηπειρωτικό σύστημα και
5. την εισαγωγή του φυσικού αερίου κλπ.

Ο σχεδιασμός αναπτύσσεται σταδιακά με αφετηρία τα δεδομένα του 2010, ενδιάμεσα στάδια για το 2020, 2030, 2040 και έχει ένα χρονικό ορίζοντα 35 έτη από σήμερα, δηλ. το 2050.

Διέπεται από τις αρχές, κατευθύνσεις και στόχους, που ορίζουν οι εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, τόσο για τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών και οδύσεων, την άρση των ενεργειακά απομονωμένων περιοχών με διασυνδέσεις, την αύξηση της ενεργειακής ασφάλειας και των συνθηκών ενεργειακού εφοδιασμού καθώς και την ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής.

Τα σενάρια που αναπτύσσονται απαντούν ικανοποιητικά στα ζητήματα των περιφερειακών στόχων και πολιτικών για την αξιοποίηση των φιλοπεριβαλλοντικών Α.Π.Ε., μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα CO₂ και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, λαμβάνοντας υπόψη **οικονομικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς παράγοντες**, αλλά και τις σχεδιαζόμενες πολιτικές ηλεκτρικής διασύνδεσης, εισαγωγής φυσικού αερίου και τις γενικότερες γεωπολιτικές εξελίξεις στην περιοχή της ΝΑ Μεσογείου.

Το κάθε εξεταζόμενο σενάριο αποτελεί έναν συνδυασμό διαφόρων παραμέτρων και παραδοχών, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα πολλών διαφοροποιήσεων και αμέτρητων ουσιαστικά λύσεων.

Σημαντικό στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι ότι ο σχεδιασμός δεν προκρίνει λύση για την Κρήτη, καλούμαστε όμως εμείς να ιεραρχήσουμε και να βαθμονομήσουμε τα εξεταζόμενα σενάρια, βάσει των δικών μας κριτηρίων (μείωση επιπτώσεων στο περιβάλλον, νέες θέσεις απασχόλησης, χρόνος υλοποίησης των έργων, οικονομικότητα λύσεων, χάραξη πολιτικών - σεβασμός στα συγκριτικά πλεονεκτήματα του νησιού δηλ. στον πρωτογενή τομέα, στον τουρισμό και στο πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα της Κρήτης, κλπ) και επομένως καλούμαστε να διαμορφώσουμε την λύση που εκπληρώνει τις πολιτικές μας ως προς τη μελλοντική ανάπτυξη του νησιού.

Πρέπει να τονιστεί ότι ο Ενεργειακός Σχεδιασμός της Κρήτης έχει μελετηθεί συμπληρωματικά και σε σύνθεση όχι μόνο με την υπόλοιπη Ελλάδα αλλά και με τα έργα που γίνονται ανά τη Μεσόγειο.

Για την παρακολούθηση και τη διαβούλευση του Σχεδιασμού συστήθηκε Ομάδα Εργασίας, την οποία απαρτίζουν μέλη σχεδόν από όλους τους αρμόδιους θεσμικά φορείς όπως ΡΑΕ, ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, ΔΕΗ, ΔΕΣΦΑ, ΚΑΠΕ, κ.α. Σκοπός της Ομάδας ήταν η ενεργός συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων τεχνοκρατών-επιστημόνων του τομέα της ενέργειας στη διαρκή διαβούλευση των εναλλακτικών σεναρίων, με εξαντλητικό διάλογο επί των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων των διαφορετικών λύσεων, από τις διαφορετικές θέσεις που κατέχει ο καθένας και το ρόλο που θεσμικά διαδραματίζει στο υπό διαμόρφωση ενεργειακό σκηνικό.

Πιστεύουμε ότι η ομάδα - με τη σύνθεση των εκπροσώπων φορέων που έγινε συνέβαλε καθοριστικά στην βελτιστοποίηση των ενεργειακών σεναρίων για την Κρήτη, τροφοδοτώντας την μελετητική ομάδα τόσο με τεχνικές παραμέτρους σχεδιασμού, οικονομικά μεγέθη, καθώς και επισημαίνοντας τις επιπτώσεις τόσο στο φυσικό όσο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον της Κρήτης.

Η πρωτοφανής απόπειρα της συνύπαρξης και του διαλόγου απευθείας όλων των αρμοδίων φορέων επί του ενεργειακού σχεδιασμού ήταν μία επίπονη διαδικασία, πολύ καθοριστική όμως στην ανατροφοδότηση όλων των εμπλεκομένων και κυρίως θέλω να πιστεύω στις τελικές επιλογές.

Συνεπώς η κατάρτιση στρατηγικού ενεργειακού σχεδιασμού σε επίπεδο Περιφέρειας, κατά τη γνώμη μας εξασφαλίζει και την ορθότητα των λύσεων, στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης και σε ένα περιβάλλον συγκυριακά αντίξοο από πολλές απόψεις, χωρίς καθορισμένο εθνικό ρυθμιστικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Κυρίαρχο θέμα η Διασύνδεση Κρήτης με το Ηπειρωτικό σύστημα

Αποτελεί κοινή διαπίστωση ότι σήμερα πιο πολύ από ποτέ καθίσταται αναγκαία η ηλεκτρική διασύνδεση της Κρήτης με το ηπειρωτικό σύστημα της Χώρας.

Επισημαίνουμε ότι σαν Περιφέρεια Κρήτης δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στην ουσιαστική και σαφέστατη βελτίωση των ενεργειακών συνθηκών όσο αφορά στην ενεργειακή ασφάλεια και τροφοδοσία του νησιού, στη μείωση του τελικού κόστους ενέργειας για τον καταναλωτή και στην αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας με παράλληλη μείωση της χρήσης ορυκτών καυσίμων και εκπομπών CO₂. Επομένως θεωρούμε σημαντικό να εξεταστούν ενδελεχώς κάποιες σχετικές παράμετροι προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη από τη διασύνδεση του νησιού, σε βάθος χρόνου και για την Κρήτη αλλά και για τη χώρα.

Όμως μας ανησυχεί και πρέπει να το ομολογήσουμε -και ελπίζω σήμερα κατά την 2η ενότητα να λάβουμε απαντήσεις από τους ομιλητές- η ευκολία με την οποία αλλάζουν οι εκάστοτε ενδεδειγμένες λύσεις χωρίς προφανή αλλαγή άλλων παραμέτρων, καθώς και η ολιγωρία του Κράτους στο σχεδιασμό και την υλοποίηση κρίσιμων για την ενεργειακή ασφάλεια έργων, όπως αυτό της διασύνδεσης.

Ωστόσο τόσο οι πολιτικές συγκυρίες καθώς και οι ενεργειακές εξελίξεις της χώρας που είναι ραγδαίες και αντίξοες, μας προβληματίζουν και δυσχεραίνουν το εγχείρημά μας για πρόβλεψη και σχεδιασμό των ενεργειακών αναγκών μας σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα (2015-2050).

Ενδεικτικά αναφέρω ότι σε διάστημα μόλις ενός μήνα από την ανακοίνωσή του, ο ΑΔΜΗΕ άλλαξε το 10ετές πρόγραμμα ανάπτυξης των δικτύων στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, (που συμπεριλαμβάνει τη διασύνδεση της Κρήτης από 2 σημεία Χανιά - Πελοπόννησος και Ηράκλειο - Αττική) ως προς τον αρχικό σχεδιασμό του. Ενώ επίσης κοινοποιήθηκε από την πλευρά της ΔΕΗ, που έως σήμερα είναι και ο αποκλειστικός παραγωγός και πάροχος ενέργειας στο νησί, ότι λόγοι συμμόρφωσης της χώρας σε κοινοτικές οδηγίες επιβάλουν ουσιαστικά την σταδιακή κατάρτιση της χρήσης πετρελαιοειδών στην παραγωγή ενέργειας, γεγονός που διαφοροποιεί εν πολλοίς τα προκρινόμενα ενεργειακά έργα στο νησί.

Το στίγμα της Περιφέρειας...ενεργειακά

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να επισημάνω πως σαν Περιφερειακή αρχή φιλοδοξούμε να περάσουμε μέσα από τον ενεργειακό σχεδιασμό την αιεφορική λογική και το όραμα μας για τη μελλοντική ενεργειακή ανάπτυξη της Κρήτης, με μεθοδικότητα και ανάληψη πρωτοβουλιών σε συγκεκριμένες δράσεις όπως:

- την προώθηση της διεσπαρμένης παραγωγής έργων ΑΠΕ με περιορισμούς περιβαλλοντικούς κ.α. και ταυτόχρονη εξέλιξη των δικτύων της Κρήτης σε έξυπνα δίκτυα,
- Την ανάγκη να ενταχθούν με διαφορετικό μοντέλο οι ΑΠΕ στην οικονομία σε σχέση με το παρελθόν, με οικονομικό όφελος για τον πολίτη,
- την καλλιέργεια ενεργειακής κουλτούρας και συνείδησης στον πολίτη της Κρήτης με ένταση στα οφέλη που κομίζει το νησί, η χώρα, αλλά και ο πλανήτης,
- τη συστηματική ενημέρωση του κοινού για τις διεθνείς τάσεις και εξελίξεις και την ανάδειξη νέων τεχνολογιών, στο χώρο της ενέργειας.
- τον σχεδιασμό μακροχρόνιων δυνατοτήτων ενεργειακής ανάπτυξης, όπως πχ ο τομέας των υδρογονανθράκων, προκειμένου να δημιουργηθούν μελλοντικά οι ικανές και αναγκαίες συνθήκες αξιοποίησης τους.

Με όλα τα παραπάνω νομίζω πως αναδεικνύεται και ο τρόπος που η υλοποίηση του Ενεργειακού Σχεδιασμού μπορεί να συμβάλει και στην Παραγωγική Ανασυγκρότηση της Κρήτης (θέσεις εργασίας, ανάπτυξη νέας τεχνολογίας, εξωστρέφεια, κλπ).

Όσον τώρα αφορά στα ερωτήματα που συχνά τίθενται σχετικά με:

- Κατά πόσον είναι απαραίτητη η εκπόνηση ενεργειακού σχεδιασμού σε επίπεδο Κρήτης,
- κατά πόσον η Περιφέρεια νομιμοποιείται να εκπονήσει τον ενεργειακό σχεδιασμό της Κρήτης και σε τι προσβλέπει μ' αυτό το βήμα,
- Και εν τέλει ποια η σκοπιμότητα ενός τέτοιου εγχειρήματος,

Η απάντηση είναι απλή και εύλογη: Χωρίς καμία πρόθεση υποκατάστασης των αρμόδιων κεντρικών φορέων ενεργειακού σχεδιασμού ΥΠΕΝ, ΡΑΕ κλπ, η Περιφέρεια Κρήτης αναζητά την καλύτερη δυνατή λύση για το ενεργειακό ζήτημά της, χωρίς να παραβλέπει το εθνικό συμφέρον αλλά και χωρίς όμως να επιτρέπει να μη ληφθούν σοβαρά υπ' όψη οι ιδιαίτερες ανάγκες της Κρήτης σ' αυτόν τον τομέα. **Για την Κρήτη αλλά και για τη χώρα συνολικά, θα εργαστούμε συστηματικά και ακλόνητα για την πρόκριση και την υλοποίηση της βέλτιστης λύσης από κοινού με όλους τους αρμόδιους.**

Με αυτές τις σκέψεις να σας ευχαριστήσω για την παρουσία σας σήμερα εδώ, ιδιαίτερωσ την Μελετητική Ομάδα του Μετσόβιου Πολυτεχνείου που εργάστηκε με συνέπεια, επιμονή προκειμένου όπως της ζητήθηκε να αξιοποιήσουμε ως Περιφέρεια, τα αποτελέσματα της ενδελεχούς διερεύνησής της και εύχομαι οι εργασίες τόσο της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης Κρήτης όσο και της διημερίδας με θέμα "Ενεργειακός Σχεδιασμός Κρήτης - Αναπτυξιακές Προοπτικές" να στεφθούν με επιτυχία.